

Crna Gora
Ministarstvo kapitalnih investicija

ENERGETSKA
EFIKASNOST
U CRNOJ GORI

Podrška građanima u implementaciji mjera energetske efikasnosti

Autor: Aleksa Čulafić

Ministarstvo kapitalnih investicija

*Tema: "Podrška građanima u implementaciji mjera
energetske efikasnosti"*

Sadržaj prezentacije

- Regulacija tržišta – pravni okvir - kratak osvrt
- Promotivni projekti za uvođenje visokoefikasnih tehnologija grijanja

EU okvir – preuzete obaveze

- EU je propisala određena pravila za stavljanje na tržište/u upotrebu proizvoda koji utiču na potrošnju energije.
- U skladu sa obavezama iz Sporazuma o energetske zajednici i procesu pristupanja EU, CG ima obavezu transponovanja:
  - Direktive 2010/30/EU o označavanju proizvoda koji utiču na potrošnju energije;
  - Direktive 2009/125/EC o uvođenju zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije;
  - Implementirajuće mjere (regulative) za pojedine grupe proizvoda.
- Zakon o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“ br. 57/14 i 25/19) i odgovarajući podzakonski akti

Promotivni projekti

Projekti energetske efikasnosti koji se realizuju u koordinaciji Ministarstva kapitalnih investicija:

- Projekti namijenjeni unapređenju energetske karakteristika javnih objekata
  - Energetska efikasnost u Crnoj Gori - MEEP
  - Program energetske efikasnosti u javnim zgradama - EEPPB
- Projekti beskamatnih kredita za ugradnju sistema na moderne oblike biomase za domaćinstva - ENERGY WOOD i ENERGETSKI EFIKASAN DOM

Zašto sistemi grijanja?

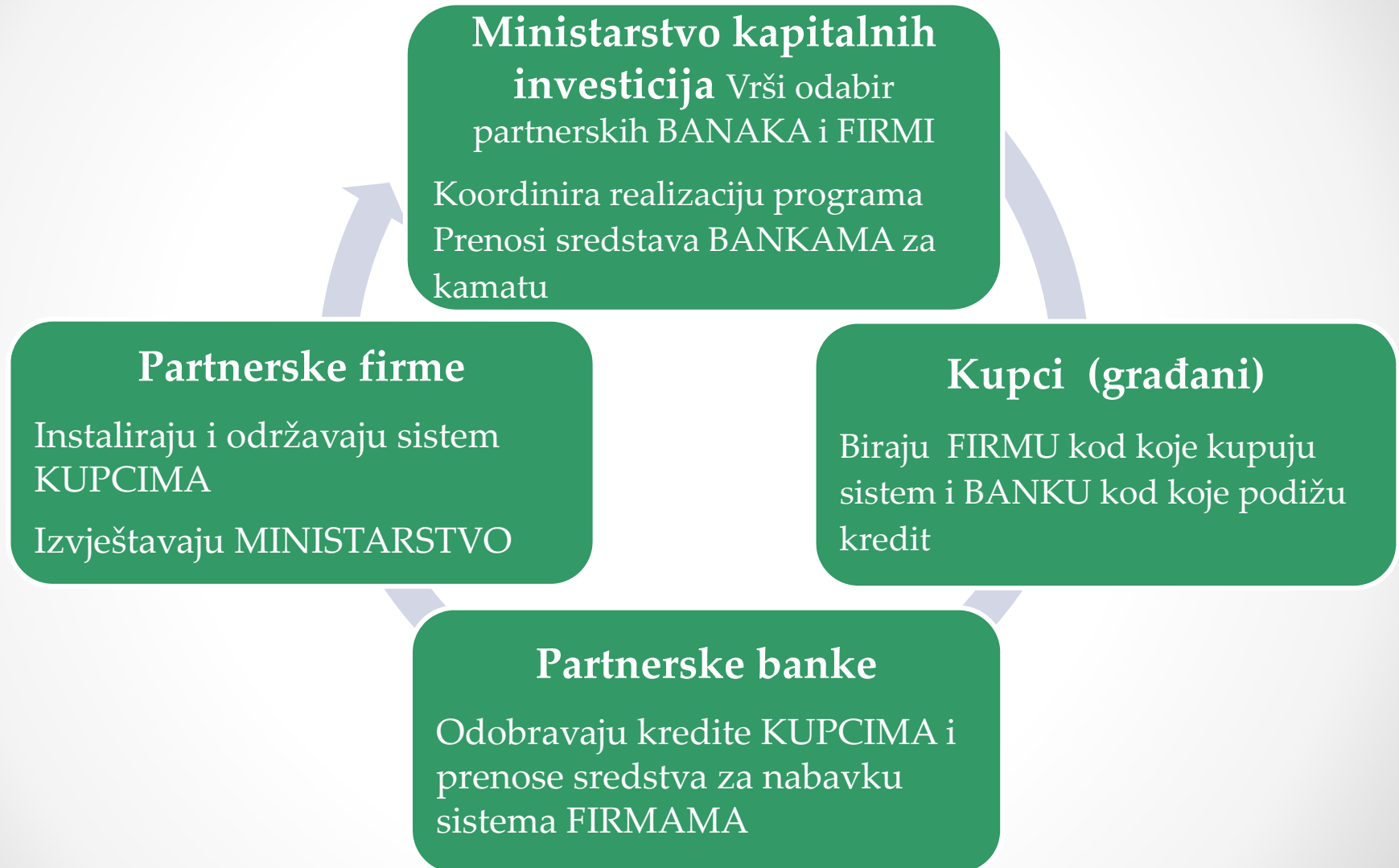
- Domaćinstva su dominantan potrošač energije u CG - udio potrošnje električne energije koja se troši radi grijanja u domaćinstvima u Crnoj Gori je preko 60%;
- Korišćenje lokalno dostupnih obnovljivih izvora energije - moderni oblici biomase: pelet briket, sječka;
- Uvođenje modernih tehnologija za grijanje sa visokim stepenom energetske efikasnosti - koeficijent iskorišćenja preko 90%;
- Smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu kroz smanjenje zagađenja vazduha i korišćenje drvnog otpada za proizvodnju goriva

Cilj programa

- Obezbjeđivanje povoljnih kredita za građane (domaćinstva) za ugradnju sistema za grijanje na moderne oblike biomase (kamatna stopa 0%),
- Podsticanje razvoja partnerstava između komercijalnih banaka i distributera/instalatera opreme za grijanje na biomasu
- Razvoj tržišta za veću upotrebu sistema za grijanje na moderne oblike biomase i razvoj tržišta drvnih energenata (pelet, briket)
- Doprinos smanjenju emisija GHG gasova kroz korišćenje energenata koji imaju manje štetan uticaj na životnu sredinu

Mehanizam programa

Povoljnosti koje nudi program

- Mogući pojedinačni **iznosi kredita do 10.000 €**, sa **periodom otplate do 6 godina**, sa **kamatnom stopom 0%**!
- Potpuna subvencija kamate i naknade kako bi se smanjili finansijski troškovi ovih kredita
- Pojednostavljene procedura i administrativnih kanala u cilju olakšavanja brze i efikasne procedure odobravanja i isplate kredita za ugradnju sistema za grijanje na biomasu, uključujući i smanjenje naknada za obradu kredita

ENERGY WOOD I

- Prva faza projekta je realizovana u saradnji sa Luksemburškom agencijom za razvoj saradnju
- Sredstva u iznosu od **130.000,00 €** bila su obezbijedena u okviru projekta FODEMO-razvoj šumarstva u Crnoj Gori
- Vremenski okvir za implementaciju projekta: 2013 – 2014
- U okviru projekta bile su uključene **2 komercijalne banke** u Crnoj Gori i **9 domaćih kompanija**
- U okviru ove faze projekta, **ugrađena su 243 sistema** za grijanje na moderne oblike biomase

ENERGY WOOD II

- Druga faza projekta je realizovana na osnovu granta Vlade Kraljevine Norveške u ukupnom iznosu od 2.200,000 norveških kruna (oko 240.000 eura)
- Vremenski okvir za implementaciju projekta: 2015 – 2016
- U okviru projekta bilo je uključeno **5 komercijalnih banaka** u Crnoj Gori i **10 domaćih kompanija**
- U okviru ove faze projekta, ugrađeno je **532 sistema** za grijanje na moderne oblike biomase
- Za potrebe 532 kredita odobreno **1.193.557,06 €**,
- Iznos subvencija za kamate **198.253,98 €** (kumulativna kamata 16.61%).

UKUPNI REZULTATI

Naziv programa	Godina realizacije	Broj podržanih domaćinstava
EW I	2013-2014	243
EW II	2015-2016	532
EW III	2017	235
EED I	2018	93
EED II	2019	187
EED III	2020	240
EED IIII	2021	136
Ukupno		1666

Instalirani sistemi – ENERGY WOOD

Promotivni projekti

Naredni koraci

- Dalji razvoj pravnog okvira u skladu sa zahtjevima EU i unapređenje kontrolnih mehanizama.
- Imajući u vidu uspješne rezultate ostvarene tokom realizacije programa podrške sektoru domaćinstava u prethodnom periodu, kao i veliko interesovanje građana, Ministarstvo kapitalnih investicija za tekuću godinu planira nastavak realizacije.
- Za implementaciju nove faze u načelu je dogovorena saradnja sa Eko-fondom koji želi da testira i neke nove mogućnosti podrške kako za sektor domaćinstava, tako i za druge sektore potrošnje energije.

	Energy wood 1	Energy wood 2	Energy wood 3	EE dom 1	EE dom 2	EE dom 3	EE dom 4
Period realizacije	2013-2014	2015-2016	2017	2018	2019	2020	2021
Broj domaćinstava	243	532	154	94	187	240	136
Investicija (€)	691.235,94	1.193.557,06	355.903,44	274.481,18	736.307,72	881.880,5 1	568.218,2
Kamata+obrada kredita (€)	120.527,36	198.253,98	53.880,76	34.339,37	95.529,88	128.565,0 7	73.868,36

HVALA NA PAŽNJI!!!

Kontakt:

Ministarstvo kapitalnih investicija
Rimski trg 46, 81000 Podgorica

tel. +282 20 482 446

mail: aleksa.culafic@ee-me.org

web: www.energetska-efikasnost.me